

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Ohje: Laita x-kirjain joko negatiiviseen, neutraaliin tai positiiviseen sarakeseen

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen osana perusopetuksen toimintakulttuuria 1.8.2026 alkaen

Nykytilanne

		Vaikutus		
		negatiivinen (-1)	neutraali (0)	positiivinen (+1)
Lapsen edun ensisijaisuus (LOS, 3 artikla)				X
Miten päätös tai hanke edistää lapsen etua ja oikeuksia?				
Perustelut:	Päätös edistää lapsen etua integroimalla liikunnan luontevaksi osaksi koko koulupäivää ja toimintakulttuuria. Tämä tukee lasten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä heidän jaksamistaan ja keskittymiskykyään. Toimenpide vahvistaa lasten oikeutta terveyteen ja kehitykseen lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti. Osallisuus on huomioitu siten, että nuorisovaltuustoa ja vammaisneuvostoa on kuultu valmistelussa. Samalla korostetaan, että toiminnan tulee olla inklusiivista eikä suorituskeskeistä. Kokonaisuutena päätös edistää lapsilähtöistä ja toimivaa kouluyhteisöä.			
Hyvinvointi ja terveys				X
Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin?				
Perustelut:	Päätöksellä on selvästi positiivinen vaikutus lasten terveyteen ja hyvinvointiin, koska liikunta integroidaan luontevaksi osaksi koko koulupäivää. Tämä tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä sekä parantaa jaksamista, keskittymistä ja oppimista. Vaihtelevat työskentelytavat ja mahdollisuus liikkumiseen päivän aikana vähentävät istumista ja edistävät hyvinvointia. Nuorten näkemykset korostavat, että toiminnan tulee olla joustavaa eikä suori tuskeskeistä, mikä vähentää kuormituksen riskiä. Yksilöllisten tarpeiden ja taukojen huomioiminen vahvistaa arjen tasapainoa. Kokonaisuutena toimenpide edistää kestäviä terveystottumuksia ja lisää hyvinvointia.			
Osallisuus ja kuuleminen (Hallintolaki 31 §, 34 §)				X
Onko lasten ja nuorten osallisuus huomioitu suunnittelussa?				
Perustelut:	Lasten ja nuorten osallisuus on huomioitu selkeästi siten, että nuorisovaltuustoa on kuultu ja se on antanut lausunnon asiassa. Nuorten näkemykset, kuten tarve ei-suorituskeskeiselle ja joustavalle liikunnalle, ovat vaikuttaneet valmisteluun. Myös vammaisneuvosto on tuonut esiin näkökulmia inklusiosta ja osallisuudesta, erityisesti vammaisten lasten osalta. Tämä vahvistaa monipuolista ja edustavaa kuulemiskokonaisuutta. Se, että näkemykset huomioidaan aktiivisesti jatkosuunnittelussa, vahvistaa lapsen oikeutta tulla kuulluksi. Kokonaisuutena prosessi täyttää hyvin lainsäädännön asettamat osallisuusvaatimukset.			
Esteettömyys ja saavutettavuus				X
Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten esteettömyyteen ja saavutettavuuteen?				
Perustelut:	Päätös edistää saavutettavuutta siten, että liikunta integroidaan koko koulupäivään ja olemassa oleviin koulun oppimisympäristöihin, mikä tekee osallistumisesta helppoa kaikille oppilaille. Kun toiminta toteutetaan lähikoulussa, liikkumisen tarve vähenee ja arki on sujuvampaa ja turvallisempaa. Yhteiset toimintatavat mahdollistavat kaikkien oppilaiden osallistumisen taustasta tai taitotasosta riippumatta. Vammaisneuvoston näkemykset korostavat saavutettavien ratkaisujen ja inklusiivisten järjestelyiden merkitystä. Täyden saavutettavuuden varmistaminen edellyttää, että opetus ja oppimisympäristöt mukautetaan erilaisiin tarpeisiin. Kokonaisuutena toimenpide vahvistaa lasten mahdollisuuksia osallistua ja liikkua koulun arjessa.			
Koulu ja oppimismahdollisuudet				X
Miten päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen koulutukseen ja oppimismahdollisuuksiin?				
Perustelut:	Päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen opetukseen siten, että liikunta integroidaan osaksi opetusta ja pedagogisia menetelmiä. Tämä voi parantaa keskittymistä, motivaatiota ja oppimista eri oppiaineissa. Vaihtelevat työskentelytavat ja oppimisympäristöt vastaavat erilaisten oppilaiden tarpeisiin ja oppimistyyliin. Yhteinen toimintakulttuuri luo selkeät raamit ja tukee toiminnan laadukasta toteuttamista. Oppilaiden ja henkilöstön näkemykset on huomioitu, mikä vahvistaa opetuksen tarkoituksenmukaisuutta. Kokonaisuutena toimenpide parantaa oppimisen edellytyksiä ja tukee lasten kokonaisvaltaista kehitystä.			
Erityistarpeet ja tukiopetus				X
Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksiin osallistua opetukseen?				
Perustelut:	Päätös edistää osallisuutta siten, että liikunta integroidaan koko koulupäivään ja sitä voidaan sovittaa eri oppilaryhmien tarpeisiin. Vammaisneuvoston näkemykset korostavat inklusiivisuuden merkitystä yhteisissä ryhmissä, mikä tukee yhdenvertaista osallistumista. Apuvälineiden saatavuus ja oppimisympäristöjen mukauttaminen nähdään keskeisinä osallistumisen mahdollistajina. Samalla myönteinen vaikutus edellyttää, että koulut varmistavat riittävät resurssit ja yksilölliset mukautukset käytännössä. Oppilaan oma kokemus osallisuudesta on tärkeää huomioida aktiivisesti. Kokonaisuutena toimenpide voi vahvistaa inklusiota ja osallistumismahdollisuuksia erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden osalta.			
Yhteisön osallistuminen ja tukiverkostot				X
Miten päätös tai toimenpide tukee lasten sosiaalisia suhteita, yhteisön osallistumista ja perheiden osallisuutta?				
Perustelut:	Päätös vahvistaa lasten sosiaalisia suhteita lisäämällä yhteisiä toimintoja, joissa liikkuminen ja yhteistyö ovat osa koulupäivää. Tämä voi lisätä yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhteisöllisyyttä koulussa. Inklusiivisuuden korostaminen, erityisesti vammaisneuvoston näkökulmien mukaisesti, tukee kaikkien oppilaiden mahdollisuuksia osallistua yhteisiin toimintoihin. Toimiva ja tasapainoinen koulupäivä voi myös helpottaa perheitä tukemaan lapsen hyvinvointia. Koulun, huoltajien ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä korostetaan tärkeänä. Kokonaisuutena toimenpide vahvistaa sekä yhteisöllisyyttä että lapsen tukiverkostoja.			
Turvallisuus ja elinympäristö				X
Miten päätös vaikuttaa lasten elinympäristön turvallisuuteen ja hyvinvointiin (esim. asuinalueet, koulumatkat)?				
Perustelut:	Päätös edistää turvallisuutta, sillä toiminta toteutuu pääasiassa omassa koulussa ja koulupäivän aikana, mikä vähentää liikkumisen tarvetta. Tämä luo oppilaille ennakoitavamman ja turvallisemman arjen. Liikunta luonnollisena osana koulupäivää voi lisäksi lisätä hyvinvointia ja vähentää stressiä. Oppimisympäristöjen ja työskentelytapojen vaihtelu voi parantaa oppilaiden viihtyvyyttä koulussa. On tärkeää varmistaa, että toiminta toteutetaan turvallisissa ja tarkoituksenmukaisissa ympäristöissä. Kokonaisuutena toimenpide tukee turvallista ja terveyttä edistävää koulupäivää.			
Lapsen oikeuksien sopimus (LOS, 3 artikla)				X
Miten päätös tai toimenpide tukee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamista?				
Perustelut:	Päätös tukee lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumista siten, että lasten terveys, kehitys ja hyvinvointi integroidaan keskeiseksi osaksi koulun toimintakulttuuria. Se edistää lasten oikeutta koulutukseen ja terveyteen, kun liikkuminen ja aktiivisuus nähdään osana oppimista. Osallisuus varmistetaan siten, että nuorisovaltuustoa ja vammaisneuvostoa on kuultu valmistelussa. Toimenpiteessä korostetaan inklusiota ja kaikkien oppilaiden yhdenvertaista osallistumismahdollisuutta. Samalla tuodaan esiin yksilöllisten tarpeiden huomioimisen sekä kuormituksen välttämisen merkitys. Kokonaisuutena päätös edistää lapsen oikeuksien toteutumista koulun arjessa.			
Maankäyttö- ja rakennuslaki (9 §)				X
Miten päätös tai hanke tukee maankäyttöä ja rakennuslainsäädännön mukaisia lasten oikeuksia ja hyvinvointia?				
Perustelut:	Päätös ei vaikuta suoraan maankäyttöön tai fyysiseen suunnitteluun rakennuslainsäädännön näkökulmasta. Toiminta toteutetaan pääasiassa olemassa olevissa koulun tiloissa, jotka on jo suunnattu lapsille ja nuorille. Koulun tilojen aktiivisempi käyttö voi kuitenkin edistää oppimisympäristöjen tarkoituksenmukaisempaa hyödyntämistä. Vammaisneuvoston näkemykset korostavat saavutettavien tilojen merkitystä, mikä tukee lapsiystävällistä ympäristön suunnittelua. Uusien tilojen suunnittelussa korostuu myös tarve huomioida eri oppilaiden erilaiset tarpeet. Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali, mutta saavutettavuuden ja lasten			

hyvinvoinnin kannalta on havaittavissa myönteisiä vaikutuksia.

Varhaiskasvatustuki (20 §, 24 §)

X

Miten päätös tukee varhaiskasvatuksen osallisuutta?

Perustelut: Päätös koskee perusopetusta eikä sillä ole suoraa yhteyttä varhaiskasvatukseen. Tämän vuoksi vaikutus varhaiskasvatuksen osallisuuteen ei ole merkittävä. Epäsuorasti yhteinen näkemys liikkumisesta ja hyvinvoinnista koulutusjärjestelmässä voi kuitenkin vaikuttaa myönteisesti pitkällä aikavälillä. Esille nostetut osallisuuden periaatteet voivat toimia ohjeistuksena myös muilla koulutusasteilla. Lainsäädännön vaatimuksia ei kuitenkaan käsitellä erikseen tässä yhteydessä. Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali.

Perusopetuslaki (21 §, 47 a §)

X

Miten päätös tukee koulutuksen arviointia ja lasten osallisuutta oppilaskunnassa?

Perustelut: Päätös koskee opetuksen arviointia luomalla yhteiset periaatteet liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi osana opetusta ja toimintakulttuuria. Tämä edistää koulun toiminnan yhtenäisempää ja laadukkaampaa seuranta. Oppilaiden osallisuutta on vahvistettu siten, että nuorisovaltuustoa on kuultu valmistelussa. Oppilaan hyvinvointiin ja arkeen kohdistuva painotus voi myös lisätä sitoutumista koulu yhteisöön. Lainsäädännön tavoitteiden täysimääräinen toteutuminen edellyttää kuitenkin, että oppilaskunnan rooli huomioidaan jatkossakin arvioinnissa ja kehittämistyössä. Kokonaisuutena päätös tukee sekä laadun kehittämistä että oppilaiden osallisuutta.

Lukiolaki (33 §, 56 §)

X

Miten päätös tukee opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia ja koulutuksen arviointia?

Perustelut: Päätös koskee perusopetusta eikä sillä ole suoraa yhteyttä lukiolakiin. Epäsuorasti se voi kuitenkin vahvistaa oppilaiden kykyä itsearviointiin, osallisuuteen ja vastuuseen omasta oppimisestaan. Nämä taidot ovat keskeisiä myös lukio-opinnoissa ja koulutuksen arvioinnissa. Osallisuuden toteutuminen valmistelussa, erityisesti nuorisovaltuuston kautta, tukee osallistavaa toimintakulttuuria. Tämä voi pitkällä aikavälillä vahvistaa nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa myös myöhemmissä koulutusvaiheissa. Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali, mutta siihen sisältyy myönteisiä pitkän aikavälin vaikutuksia.

Laki ammatillisesta koulutuksesta (106 §, 126 §)

X

Miten päätös tukee opiskelijoiden osallisuutta ja koulutuksen arviointia ja laatua?

Perustelut: Päätös koskee perusopetusta eikä sillä ole suoraa yhteyttä ammatilliseen koulutukseen. Epäsuorasti se voi kuitenkin vahvistaa oppilaiden itsearviointitaitoja, vastuullisuutta ja aktiivista osallistumista oppimiseen. Yhteinen toimintakulttuuri ja vaihtelevat työskentelytavat voivat edistää opetuksen laadun kehittymistä. Nämä taidot ovat keskeisiä myös ammatillisessa koulutuksessa. Valmistelussa toteutunut osallisuus vahvistaa osallistavaa toimintakulttuuria. Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali, mutta siihen sisältyy myönteisiä pitkän aikavälin vaikutuksia.

Nuorisolaki (72/2006)

X

Miten päätös tukee nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia?

Perustelut: Päätös tukee nuorten osallisuutta siten, että heidän näkemyksensä on huomioitu valmistelussa nuorisovaltuuston lausunnon kautta. Tämä vahvistaa nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa koulun toimintakulttuuriin sisältöihin. Arkeen integroitu liikunta voi myös lisätä sitoutumista ja viihtyvyyttä koulussa. Vaihtelevuuteen ja ei-suorituskeskeiseen toimintaan keskittyminen tukee eri oppilasryhmien osallisuutta. Nuorten vaikutusmahdollisuuksien vahvistamiseksi heidän näkemyksiään tulisi ottaa säännöllisesti mukaan myös toiminnan seurantaan ja kehittämiseen. Kokonaisuutena toimenpide edistää nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa omaan koulupäiväänsä.

Yhteensä negatiivisia, neutraaleja ja positiivisia:

0

4

10

Lopputulos

10